

HENK STEENHUIS & BERT BUKMAN

# VOLGENS PROUST

.....  
*Leer jezelf kennen in 61 vragen*

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9267-8

NUR 320

Facsimile van de Proust Questionnaire op pagina 167: *La revue illustrée* XIV,  
1892, in de column 'Confidences de salon' © Bridgeman Images

Vormgeving omslag en binnenwerk: Mijke Wondergem, Baarn

© 2018 Henk Steenhuis, Bert Bukman en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk,  
fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande  
schriftelijke toestemming van de uitgever.

## INHOUD

*Word wie je bent* 7

Ikzelf 16



De ander 34



Geloof 50



Liefde 64



Schroom en schaamte 78



De wereld om je heen 94



Geluk 108



Welstand en succes 124



Ikzelf (2) 138

*Volgens Proust* 157

*Verder lezen* 163

## Word wie je bent

De vraag luidt: Wanneer was u het gelukkigst?

‘Vandaag,’ zei Robert De Niro.

‘Die dag moet nog komen,’ meende Brigitte Bardot.

‘Als ik met mijn neus in de boeken zit,’ aldus Karl Marx.

‘Op het moment dat ik samen ben met de mensen van wie ik houd,’  
vond Marcel Proust. ‘En als er een theater in de buurt is.’

Wie zichzelf wil leren kennen, kan op allerlei manieren te werk gaan. Eén manier is vermoedelijk de beste: begin met het stellen van de juiste vragen.

Het is al meer dan honderd jaar een terugkerend ritueel: het invullen van de Proust Questionnaire. De vragenlijst is vernoemd naar de schrijver van *À la recherche du temps perdu* (*Op zoek naar de verloren tijd*), met wie het eind negentiende eeuw allemaal begon. Diverse malen beantwoordde Marcel Proust een lijst met intieme vragen. Dat was mode in de kringen waarin hij verkeerde, de Parijse bourgeoisie. Maar waar anderen zich beperkten tot gemeenplaatsen, gaf hij al op jonge leeftijd korte, oorspronkelijke, scherp geformuleerde antwoorden. Hij liet zich kennen en dat werd een voorbeeld voor anderen.

In de loop der jaren werd de vragenlijst van Proust een instituut. In kranten en tijdschriften als *Vanity Fair*, *Le Figaro*, de *Frankfurter Allgemeine* en *The Guardian* lieten filmsterren, schrijvers, zakenlieden en politici zich van een heel nieuwe kant zien. Want de vragen van Marcel Proust bleken wezenlijke vragen. Die, mits eerlijk beantwoord, een beeld gaven van de geïnterviewde dat je op een andere manier niet gauw kreeg.

Soms volgden de interviewsessies de lijst van Proust nauwkeurig, dan weer werden andere, vergelijkbare vragen gesteld. Soms was het een combinatie. Maar het geheel was altijd in de geest van de naamgever: korte vragen met een persoonlijk en intiem karakter. De eerlijkheid en oprechtheid van de antwoorden maken dat ze haast overkomen als een bekentenis. Je zou kunnen zeggen: wie zich inlaat met de vragen van Proust, geeft zichzelf bloot.

Hoe dit werkte, ervoeren we aan den lijve toen we ruim twintig jaar geleden als redacteuren van *HP/De Tijd* op het idee kwamen de vragenlijst in Nederland te introduceren. Ook wij maakten een eigen selectie. We namen de oorspronkelijke lijst en selecteerden er een aantal vragen uit. We speurden in internationale kranten en tijdschriften, we bedachten zelf een aantal vragen, we schaafden en kozen en verschilden van mening, tot we een lijst hadden ‘in de geest van Proust’ waarover we tevreden waren. We noemden de rubriek ‘Zelfportret’ en gingen wekelijks op pad om een bekende Nederlander te interviewen.

De mensen die we opzochten, namen de tijd. De vragen gaven daar blijkbaar alle aanleiding voor. Het gevolg was dat de interviews lang duurden. Twee tot drie uur was heel gewoon.

Eerlijk gezegd was dat niet de bedoeling. We waren helemaal niet op


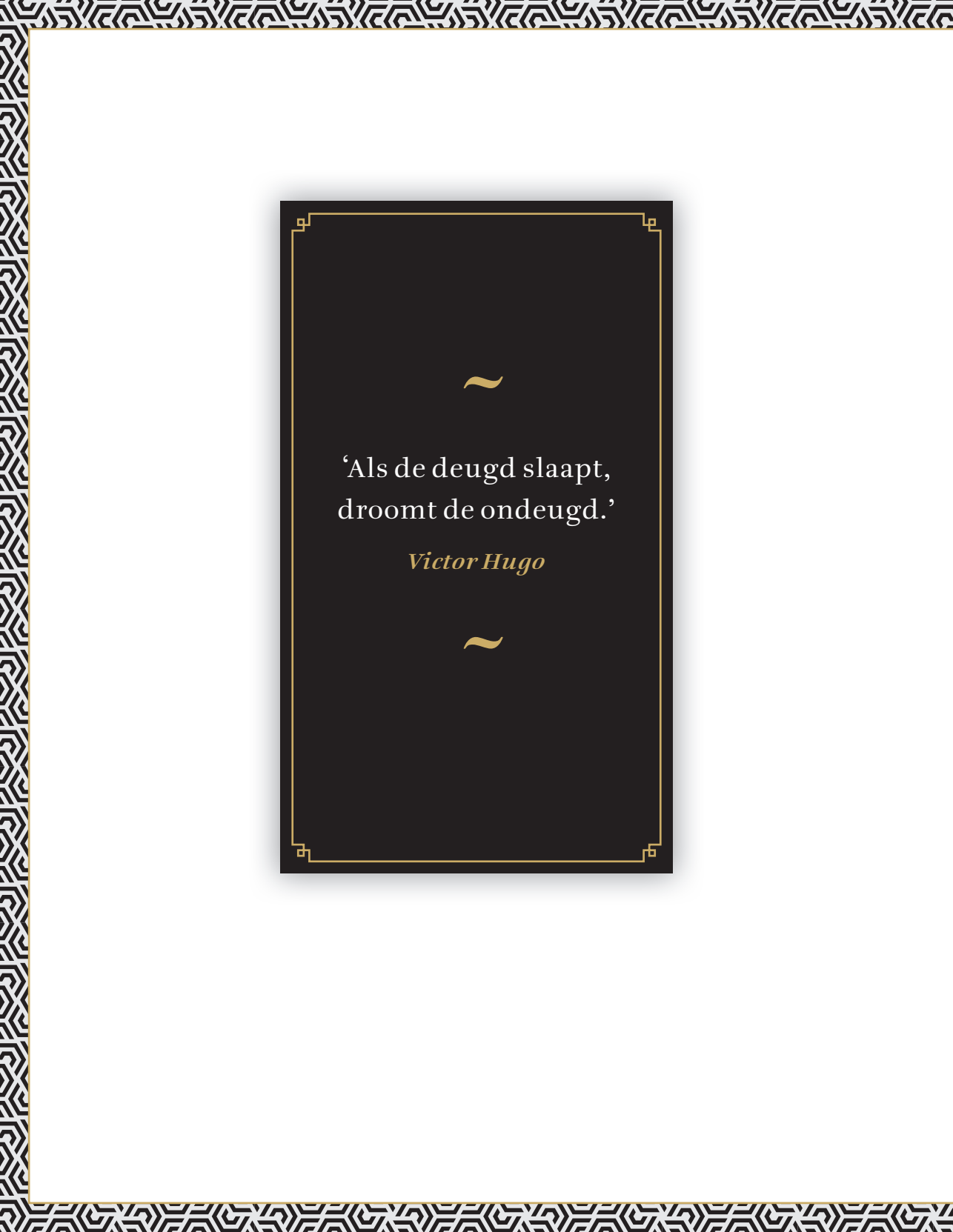


***Ikzef***



EDER MENS stelt zichzelf centraal. Dat is een biologische noodzaak. Maar dat stelt je soms wel voor lastige vragen. Wie je bent bijvoorbeeld, en wie je wilt zijn. En waarom dat maar moeilijk lukt. Op de volgende pagina's begint je zoektocht naar een antwoord.





‘Als de deugd slaapt,  
droomt de ondeugd.’

*Victor Hugo*





**Wat zie je als je je ogen sluit?**

.....

.....

.....

.....

.....